

۱۴۱۸۴۰۷

نقش و ابعاد معنا

در ترجمه

تألیف:

اسماعیل سعیدان

سرشناسه: سعیدان، اسماعیل، ۱۳۱۴ -
عنوان و نام پدیدآور: نقش و ابعاد معنا در ترجمه / تألیف اسماعیل سعیدان
مشخصات نشر: تهران: رهنما، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۱۰۲ص: ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۶۷-۶۴۳-۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
موضوع: زبان انگلیسی - معنی‌شناسی
موضوع: English Language -- Semantics
موضوع: زبان انگلیسی - معانی و بیان
موضوع: English Language -- Rhetoric
رده‌بندی کنگره: PE۱۵۸۵ / س۷ ن۷ ۱۳۹۵
رده‌بندی دیوید: ۴۲۰/۱۴۳
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۴۲۷۳۹۷۲

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form or by any means without the permission, in writing, from the Publisher.

RAHNAMA PRESS

Copyright © 2016

No. 110, Shohadaye Zhandarmerie St. (Moshagheh St.), Between Farvardin & Fakhre Razi, Enghelab Ave., Oppo. Tehran University, Tehran, Iran.

P.O. Box: 13145/1845 - Tel: (021) 66416614 & 66410927

E-mail: info@rahnmapress.net

<http://www.rahnmapress.net>

نقش و ابعاد معنا در ترجمه، مؤلف: اسماعیل سعیدان، طرح و اجرا: رهنما، چاپ: چاپخانه نقره‌فام، چاپ اول: ۱۳۹۵، تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه، ناشر: انتشارات رهنما، آدرس: مقابل دانشگاه تهران، خیابان فروردین، نبش خیابان شهدای ژاندارمری، پلاک ۱۱۰، تهن: ۶۶۴۰۰۹۳۷، ۶۶۴۱۶۶۰۴، ۶۶۴۱۸۱۶۶۲، فاکس: ۶۶۴۶۷۴۲۴، فروشگاه رهنما: سبلان‌آباد، خیابان علامه طباطبائی جنوبی، بین ۴۰ و ۴۲ شرقی، پلاک ۲۷، تلفن: ۸۸۶۰۴۱۰۲، آدرس فروشگاه شماره ۴: خیابان پیروزی نبش خیابان سوم نیروی هوایی، تلفن: ۸۴۸۲۵۰۵، نمایشگاه کتاب رهنما، مقابل دانشگاه تهران پاساژ فروزنده، تلفن: ۶۶۹۵۰۹۵۷
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۶۷-۶۴۳-۸

مق چاپ برای ناشر محفوظ است

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

فهرست

فصل ۱ - ماهیت و سیر تحول ترجمه	۱
فصل ۲ - فرم و معنا	۹
یک فرم چند معنا	۱۵
تفاوت فرم: زبان ها	۱۹
یک معنا چند فرم	۲۰
فصل سوم - انواع معنا	۲۵
پیچیدگی معنا	۲۵
معنای زبانشناختی	۲۷
تفاوت معنایی گروه‌های زبانشناختی مشابه	۲۸
معنای ارجاعی	۳۳
معنای تلویحی	۳۳
معنای موضوعی	۳۴
معنای ضمنی	۳۵
معنای سیکی (اجتماعی)	۳۶
معنای عاطفی	۳۶
معنای انعکاسی	۳۸
معنای همنشینی	۳۹
فصل چهارم - معنا از دیدگاه وینی و دارلند	۴۳
روال‌های روش مستقیم	۴۴
۱- واژه قرضی	۴۴
۲- ترجمه قرضی	۴۵
۳- ترجمه واژه به واژه یا تحت‌اللفظی	۴۵

- روال‌های روش غیر مستقیم ۴۸
- ۴- تغییر فرم دستوری ۴۸
- ۵- تغییر لحن بیان ۴۹
- ۶- معادل‌یابی ۴۹
- ۷- همانندسازی ۵۰

فصل پنجم - معنا از دیدگاه نایددا و چامسکی ۵۳

- نظریه زبان‌شناسی چامسکی ۵۴
- ژرف‌ساخت و واحدهای معنایی ۵۶
- د نظریه چامسکی ۶۱

فصل ششم - معنا از دیدگاه مایکل هالیدی ۶۵

- دسته زبان‌شناسی نظام‌مند (SFG) ۷۰
- ویژگی‌های سیستم هالیدی در مقایسه با رویکرد چامسکی ۸۳
- ترجمه هالیدی ۸۳

فصل هفتم - اشتباهات ترجمه، ملل و پی‌آمدهای مربوطه ۸۵

- ادبیات چیست ۹۰

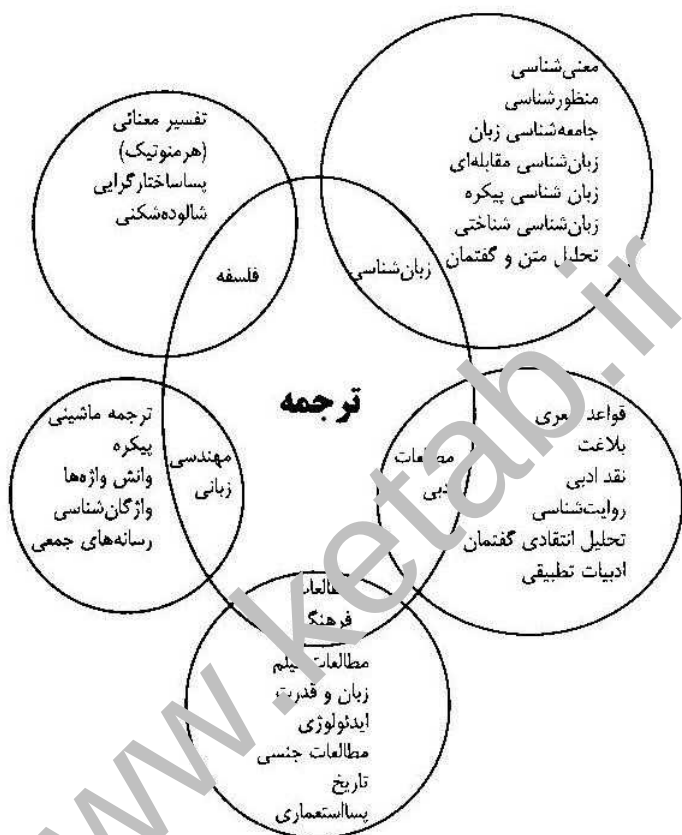
مقدمه

امید به این نظیری که از کتاب قبلی من «اصول و روش کاربردی ترجمه»^۱ در سراسر کشور بعمل آمد، به طور کلی شش سال به چاپ چهارم رسید، انگیزه‌ای در من ایجاد کرد تا کتاب دیگری را بر سطح بالاتر تقدیم جامعه دانشگاهی و علاقمندان مسائل ترجمه کنم.

حدود نیم قرن پیش ترجمه با عنوان جدید آن «مطالعات ترجمه»^۲ توسط یک پژوهشگر آمریکائی مقیم هلند به نام جیمز اس-ولمز^۳ در کنفرانس بین‌المللی زبان‌شناسی کاربردی کپنهاگ معرفی شد و به زودی در سراسر جهان به رسمیت شناخته شد. این رشته نوپا نخست در کشورهای اروپا و آمریکا و سپس در اکثر کشورهای جهان به عنوان یک رشته تحصیلی در اکثر دانشگاه‌ها در سطح کارشناسی تدریس می‌گردد، و فارغ‌التحصیلان آن در بخش‌های دولتی و خصوصی استخدام و مشغول به کار شدند.

اکنون در دهه دوم هزاره سوم به دلیل گسترش جنبه‌های علمی و تحقیقی ترجمه در جهان از یک سو، و فعالیت نهادها و سازمان‌های سیاسی، اقتصادی، ادبی، هنری و ورزشی بین‌المللی از سوی دیگر، این رشته چنان جایگاهی پیدا کرده است که دیگر حدی با این ترجمه قابل تصور نیست. ترجمه که زمانی وابسته به زبان‌شناسی یا ادبیات بود، اکنون به عنوان یک رشته مستقل با رشته‌های متعدد دیگری در ارتباط است که نمودار آن به شرح زیر است.

-
1. translation
 2. translation studies
 3. James S. Holmes

برداشت و برگردان از کتاب An advanced resource book تألیف Entim و J. Munday

به زودی کتب، مجلات و مقاله‌های تحقیقی متعددی چاپ و منتشر شده و کنفرانس‌ها و سمینارهای بین‌المللی به بررسی و بحث و گفتگو درباره مسائل و ویژگی‌های زبانی، فرهنگی، اجتماعی و عقیدتی آن پرداخت.

علاوه بر کمیت، کیفیت کارهای تحقیقی ترجمه نیز روز به روز بهتر شده و شامل مطالب و موضوعات جدیدتر شده است. نمونه‌ای از این تغییرات را می‌توان در این کتاب در مقایسه با کتاب قبلی من «اصول و روش کاربردی ترجمه» مشاهده کرد:

تعریف ترجمه در کتاب قبلی: «ترجمه عبارت است از بازسازی نزدیک‌ترین معادل طبیعی پیام زبان مبدأ در زبان مقصد، نخست از نظر معنا و سپس از لحاظ سبک».

ولی تعریف ترجمه در این کتاب از جولیان هائوس در آخرین کتاب او: Translation Quality Assessment: past and present است که در سال جدید چاپ و منتشر شده و

ترجمه آن به شرح زیر است:

«ترجمه را می‌توان نتیجه عملیات زبانی - متنی توصیف کرد که در آن متن مربوط به زبانی در زبان دیگر بازسازی می‌شود. علاوه بر آن، ترجمه تحت تأثیر عوامل و شرایط مختلف ویژگی‌های غارزبانی قرار می‌گیرد. به دلیل همین تأثیر متقابل ویژگی‌های زبان درون متنی و شرایط غارزبان، مت کلام است که ترجمه را به یک پدیده پیچیده تبدیل می‌کند.

در پایان، مدیر سر انتشارات رهنما که با فراهم کردن امکانات تحقیق و ترجمه آخرین کتب و مقالات مربوطه، باعث تشویق اینجانب در کارهای تحقیقی شده است بسیار سپاسگزارم. همچنین هم‌ری‌های خانم ابراهیمی در تایپ دقیق، سریع و به‌موقع مطالب تحقیقی که به پیشرفت تألیف این کتاب کمک کرده است شایسته تقدیر و تشکر است.